

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum alicuius testimonium repellatur absque eius culpa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

citari, unde facile a memoria elabuntur. Quin- immo aliqua discordia in talibus facit testimo- nium credibilis, ut Chryso. dicit super Matt. quia si in omnibus concordaret, etiam in minimis uide- rentur ex condicto eundem sermonem proferre: quod tamen prudentiae iudicis relinquitur discernendum.

AD TERTIVM dicendum, quod illud locum hēt specialiter in episcopis, presbyteris, diaconis, & cleri- cis ecclesiae Romanae, propter eius dignitatē: & hoc triplici ratione. Primo quidem, quia in ea tales insti- tuti debent, quorum sanctitati plus credatur quā mul- tis testibus. Secundo, quia homines, qui habent de aliis iudicare, saepe propter iustitiam multos aduer- sarios habent: unde non est passim credendum testi- bus contra eos, nisi magna multitudo conveniat. Tertio, quia ex condemnatione alicuius eorum de- rogaretur in opinione hominum dignitati illius Ec- clesiae, & authoritati, quod est periculosius, quā in ea to- lerare aliquem peccatorem: nisi sit valde publicū, & manifestum, de quo graue scandalum oriretur.

Homil. 7. paulo post princi. inci- pit haec ho- mil. Opor- tuerat non quidem, ro- mo 1.

¶ Super quast. septen- gesime articulum tertium.

IN artic. 3. multa de conditionibus tes- tium in aliquibus causis vel casibus esse dicenda, nisi iuris- tibus haec relinquen- da essent a me. quia non suscepi omnes in iure, sed in moralib' scribendi.

¶ In responsione ad tertium, habes quod supra dictum est de declinando in bonā uel malam opinionē proximi quod ad actum iudicis, uel quod ad actum cautele. Pau- per. n. non iudicatur malus, sed cauetur ab illo, ne sit malus men- tiendo propter pau- pertatem &c.

¶ In responsione ad tertium, habes quod supra dictum est de declinando in bonā uel malam opinionē proximi quod ad actum iudicis, uel quod ad actum cautele. Pau- per. n. non iudicatur malus, sed cauetur ab illo, ne sit malus men- tiendo propter pau- pertatem &c.

Artic. huius quast.

Greg. in re- gistro lib. 11. ca. 54. a me- dio. Et habe- tur 2. q. 4. c. Presal. Art. preced.

IN artic. 3. multa de conditionibus tes- tium in aliquibus causis vel casibus esse dicenda, nisi iuris- tibus haec relinquen- da essent a me. quia non suscepi omnes in iure, sed in moralib' scribendi.

AD TERTIVM sic proceditur. H Videitur, quod alicuius testi- monium non sit repellendū nisi propter culpam. Quibusdam. n. in panam infligitur, quod ad testi- monium non admittantur, sicut patet in his, qui infamia notantur: sed panā non est inferenda nisi p culpa. ergo uidetur quod nullius testimonium debeat repelli, nisi propter culpam.

¶ 2 Præt. De quolibet presumen- dum est bonum, nisi appareat cō- trarium: sed ad bonitatem homi- nis pertinet, quod uerū testimo- nium dicat: cum ergo non possit constare de contrario, nisi pro- pter aliquam culpam, uidetur quod nullius testimonium debeat repelli, nisi p culpam.

¶ 3 Præt. Ad ea, quae sunt de necessitate salutis, nul- lus redditur nō idoneus, nisi propter peccatum: sed testificari ueritatem est de necessitate salutis, ut su- pra * dictum est. ergo nullus debet excludi a testifi- cando, nisi propter culpam.

SED CONTRA est, quod * Grego. dicit, & ha- betur secunda quast. 4. Qui a seruis suis accusatus est Episcopus, sciendum est, quod minime audiri de- buerunt.

RESPON. Dicendum, quod testimonium sicut * dictum est, non habet infallibilem certitudinem: sed probabilē: & ideo quicquid est, quod probabilitatē afferat in cōtrariū, reddit testimonium inefficax. Red- ditur autē probabile, quod aliquis in ueritate testificāda non sit firmus, quandoque quidē propter culpam, sicut infideles, & infames: item illi qui publico crimi- ne rei sunt, qui nec accusare possunt: quādoque autē absque culpa, & hoc ē uel ex defectu rōnis, sicut pa- tet in pueris, amētibus, & mulieribus. uel ex affectu, sicut patet de inimicis, & personis coniunctis, & do- mesticis: uel etiam ex exteriori conditione, sicut sūt pauperes, serui, & illi, quibus imperari potest, de quibus probabile est, quod de facili possunt iduci ad tes- timonium ferendum contra ueritatem. Et sic patet,

quod testimonium alicuius repellitur & pro- pan, & absque culpa.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod repelli a testimonio, magis pertinet ad cauetur a testimonio uirandi, quam ad panam in iuris- tibus.

AD SECUNDVM Dicendum, quod de testi- monio dicendum est bonum, nisi appareat cō- trarium: modo non uergetur in periculum alicuius, nisi est adhibenda cautela, ut non de- sideretur, secundum illud 1. Ioan. 4. Nō credatur, secundum illud 1. Ioan. 4. Nō omni spiritui.

AD TERTIVM Dicendum, quod testi- monium alicuius repellitur & pro- pan, & absque culpa. necessitate salutis, supposita testis idonei- dine iuris. Vnde nihil prohibet, alicuius testimonio ferendo, si non repelleretur iura.

ARTICVLVS IIII.

¶ Vtrum falsum testimonium semper sit peccatum mortale.

AD QVATVM sic procedit. Vbi, quod falsum testimo- nium non semper sit peccatum mortale. Contingit. n. aliquem falsum testimonium ferre ex igno- rantia facti: sed talis ignorantia excusata peccato mortali: ergo testimonium falsum nō semper est peccatum mortale.

¶ 2 Præt. Mendacium, quod ali- cui prodest, & nulli nocet, est offi- ciosum, quod non est peccatum mortale: sed quandoque in falso testimonio est tale mendacium: puta, cum aliquis falsum perhibet, ut aliquē a morte liberet uel ab iniusta sententia, quae intentatur per aliquos falsos testes, uel p iudicis peruersitatem. ergo tale fal- sum testimonium non est pecca- tum mortale.

¶ 3 Præt. Iuramentum a teste re- quiritur, ut timeat peccare mor- taliter peierando. hoc autē non esset necessarium, si ipsum falsum testimonium esset peccatum mor- tale: ergo falsum testimonium nō semper est peccatum mortale.

SED CONTRA est, quod dicitur Pro. 12. Falsus testis non erit impunitus. RESPONDEO. Dicendum, quod falsum testimonium hēt triplicē deformitatē. Vno modo ex plu- rio, quia testes non admittuntur, nisi iurati: & ex hoc sepe est peccatum mortale. Alio modo, ex uoluntate iniustitiae, & hoc modo ē peccatum mortale in suo genere, sicut & quilibet iniustitia. Et iō in pcepto decalogi sub hac forma interdicit falsum testimonium, cū dicitur Exo. 20. Non lo- queris contra proximum tuum falsum testimonium. Non. n. con- tra aliquem facit, qui eum ab iniu- ria faciendi impedit, sed solum qui ei suā iniustitiā tollit. Tertio, ex ip- sa falsitate, secundum quod omne